

Sygn. akt VI RCa 263/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Rutkowska

Sędziowie: SO Lech Dłuski

SR del do SO Ewa Ignatowicz-Firkowska (spr.)

protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2017 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego D. G.** reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. S. (1)

przeciwko **M. G.**

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 29 września 2016 roku

sygn. akt III RC 157/16

I. apelację oddala;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt VI RCa 263/16

UZASADNIENIE

Działająca w imieniu małoletniego D. G. jego matka A. S. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego M. G. alimentów w kwocie po 1000 zł miesięcznie, w tym za okres dóch lat poprzedzających wniesienie pozwu w niniejszej sprawie. Podniosła, że pozwany nie interesuje się sytuacją małoletniego, nie łoży na jego utrzymanie i nie kontaktuje z synem. W toku dalszego postępowania A. S. (2) zażądała zasądzenia od pozwanego kwoty 24.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty na pokrycie niezaspokojonych potrzeb małoletniego za okres poprzedzający wniesienie powództwa. Wskazała, że w latach 2010-2011 pozwany przekazywał na utrzymanie syna kwoty po 500 zł miesięcznie, potem przekazał jej tylko dwukrotnie 200 zł. Podkreśliła, że utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w kwocie 1200-1300 funtów miesięcznie, a koszty utrzymania w S., gdzie mieszka z synem, są wyższe od kosztów utrzymania w Polsce; na utrzymanie jej i syna przeznaczają 1000-1100 funtów miesięcznie.

Pozwany uznał powództwo do kwoty po 300 zł miesięcznie wniósł o jego oddalenie w pozostałym zakresie. Podniósł, że jego zarobki wynoszą ok. 3300 zł, a na utrzymaniu ma także dziecko z obecnego związku małżeńskiego i spłaca kredyt na mieszkanie. Podkreślił, że matka powoda nie wykazała, że za okres poprzedzający wniesienie powództwa pozostały jakiegokolwiek niezaspokojone potrzeby małoletniego, wskazał także, że jej możliwości zarobkowe są większe, aniżeli sama przedstawia.

Wyrokiem z dnia 29 września 2016 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego powoda alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie, płatne do 10 dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 24 lutego 2016 r, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, zniósł wzajemnie koszty procesu pomiędzy stronami, nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 420 zł tytułem kosztów sądowych i wyrokowi w punkcie I nadał klauzulę wykonalności.

Sąd Rejonowy ustalił, że małoletni D. G. pochodzi z nieformalnego związku A. S. (1) i pozwanego M. G., małoletni mieszka z matką w S., gdzie chodzi do szkoły; jest zdrowy, nie przyjmuje stałych leków, nie nosi okularów. Małoletni uczęszcza do polskiej szkoły, za którą powódka płaci 45 funtów miesięcznie. Uczestniczy również na terenie szkoły w zajęciach pozalekcyjnych i chodzi na basen. Zajęcia kosztują około 40 funtów miesięcznie.

Matka małoletniego zajmuje wraz z dzieckiem mieszkanie socjalne. Czynnosc wynosi 80-120 funtów miesięcznie, gaz 50-60 funtów miesięcznie, a energia około 40 funtów. Koszty administrowania nieruchomości wynoszą 70 funtów miesięcznie. Matka małoletniego otrzymuje dodatki do kosztów utrzymania mieszkania.

A. S. (1) prowadzi własną działalność gospodarczą. Podejmuje prace zleczone w wymiarze 16 godzin tygodniowo. Powódka uzyskuje z tego tytułu dochód w wysokości około 540 funtów miesięcznie. Otrzymuje również zasiłku na dziecko i ulgi podatkowej w kwotach po 82 i 140 funtów tygodniowo. Wymieniona korzysta również z zasiłku z tytułu opieki nad niepełnosprawną matką w kwocie 62,10 funtów tygodniowo.

Matka małoletniego posiada samochód marki T. (...), za który spłaca kredyt w ratach po 110 funtów miesięcznie. Ubezpieczenie samochodu kosztuje 80 funtów miesięcznie. Powódka zobowiązana jest również spłacić laptop, który kupiła dla małoletniego. Termin spłaty kwoty 189 funtów przypada na koniec 2016 roku. A. S. (1) opłaca też dwie polisy ubezpieczeniowe- dla powódki i małoletniego składka wynosi 16 funtów miesięcznie, składka powódki 29 funtów miesięcznie.

Sąd Rejonowy ustalił ponadto, że pozwany M. G. utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości 4285,15 zł miesięcznie; otrzymuje również wydatki do wynagrodzenia- z okazji(...) kwotę około 4000 zł oraz 13tą pensję w wysokości około 3000 zł. Pozwany jest właścicielem samochodu osobowego marki A. (...) z (...) roku. Ubezpieczenie samochodu kosztuje 500 zł rocznie. M. G. leczy się w prywatnym gabinecie na zespół cieśni nadgarstka. Razem z rodziną zajmuje własnościowe mieszkanie, na którego zakup zaciągnął kredyt hipoteczny. Rata kredytu wynosi około 900 zł miesięcznie. Pozwany spłaca również pożyczkę z zakładowej kasy zapomogowo- pożyczkowej w kwocie 6000 zł oraz zadłużenie na karcie kredytowej. Rata pożyczki wynosi 400 zł miesięcznie, a minimalna miesięczna spłata karty 320 zł miesięcznie. Czynnosc za mieszkanie wynosi 512,99 zł miesięcznie, zaś opłaty za gaz i energię elektryczną odpowiednio 55 zł i 180-190 zł co dwa miesiące. Składka z tytułu ubezpieczenia mieszkania wynosi 200 zł.

Pozwany pozostaje obecnie w związku małżeńskim, z którego ma jedno dziecko w wieku (...). Żona pozwanego nie pracuje, opiekuje się dzieckiem, nie otrzymuje z tego tytułu żadnych świadczeń.

Sąd Rejonowy ustalił także, że pozwany nie utrzymuje kontaktów z małoletnim powodem. Po raz ostatni widział syna w 2009 roku. Nie przekazuje obecnie środków na utrzymanie dziecka, a wcześniej przekazywał je nieregularnie. Nie przekazuje również małoletniemu prezentów. Po raz ostatni małoletni otrzymał prezent od ojca na pierwsze urodziny.

Sąd Rejonowy uzasadniając swoje rozstrzygnięcie powołał się na przepis art. 135 § 1 kro określającym zakres obowiązku alimentacyjnego. Stwierdził, że potrzeby małoletniego zostały szczegółowo udokumentowane i nie odbiegają one od przeciętnych potrzeb dla dzieci w tym wieku. Zdaniem Sądu żądana przez matkę małoletniego kwota

1000 zł miesięcznie jest wygórowana i nie znajduje uzasadnienie także w możliwościach zarobkowych pozwanego. Sąd ocenił, że pozwany jest w stanie łożyć kwotę niższą, tj. 700 zł miesięcznie, co jest wynikiem analizy wysokości stałych dochodów pozwanego z jego wydatkami, uwzględnia także fakt, że pozwany nie utrzymuje z synem żadnych kontaktów i nie czyni na jego rzecz innych świadczeń. Sąd, jako podstawę prawną rozstrzygnięcia, powołał przepisy art. 133 §1 kro i 135 § 1 kro. Ponadto Sąd wskazał, dlaczego nie uwzględnił roszczenia małoletniego w zakresie dotyczącym kwoty 24.000 zł za okres poprzedzający wytoczenie powództwa. Podkreślił, że zgodnie z art. 137 § 2 niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa mogą być uwzględnione przez zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej, jednakże warunkiem jest wykazanie, że potrzeby uprawnionego pozostały niezaspokojone, albo uprawniony zaciągnął zobowiązanie wobec osoby trzeciej. Sąd Rejonowy podniósł, że w niniejszej sprawie strona powodowa nie wykazała, aby takie potrzeby małoletniego pozostały niezaspokojone, jego matka nie zaciągała także żadnych zobowiązań na pokrycie potrzeb syna.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd powołał art. 100 kpc, a odnośnie kosztów sądowych – art. 113 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Jako podstawę orzeczenia o rygorze natychmiastowej wykonalności wskazał art. 333§1 pkt 1 kpc.

Od wyroku Sądu Rejonowego apelację wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w części, tj. punkcie I zasądającym alimenty ponad kwotę 400 zł miesięcznie i w punkcie IV nakazującym ściąganie od pozwanego opłaty. Pozwany zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia w zakresie ustalenia aktualnej osobistej sytuacji stron oraz sytuacji finansowej i zdrowotnej pozwanego i jego możliwości płatniczych, polegający m.in. na przyjęciu, że zasadne jest zasądzenie kwoty 700 zł, niedostatecznym uwzględnieniu obecnej sytuacji rodzinnej pozwanego, konieczności spłaty przez niego kredytu, leczenia, opieki nad matką i niedostatecznym odniesieniu się przez Sąd Rejonowy do okoliczności, że sytuacji matki powoda jest zdecydowanie lepsza od sytuacji materialnej pozwanego. Pozwany zarzucił wyrokowi naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 135 § 1 kro poprzez niesłuszne przyjęcie, że kwota 700 zł jest adekwatna do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego oraz usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 § 1 kpc, które miało istotny wpływ na wynik sprawy poprzez nieuzasadnione zasądzenie alimentów od daty złożenia pozwu, przy jednoczesnym braku należytego uzasadnienia tego rozstrzygnięcia. W konsekwencji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I poprzez obniżenie alimentów z kwoty po 700 zł do kwoty po 400 zł miesięcznie poczynając od dnia wydania wyroku oraz o zmianę wyroku w punkcie IV poprzez nieobciążanie pozwanego kosztami sądowymi. Pozwany wniósł także o zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył, że jego możliwości zarobkowe pozwalają na uiszczanie alimentów kwocie po 700 zł miesięcznie, podkreślił, że nie ma możliwości podjęcia dodatkowej pracy, nie ma także oszczędności i majątku, z którego mógłby czerpać dodatkowe dochody, nie stać go na wakacje dla rodziny, musi leczyć się prywatnie, a także pomagać swojej matce. Pozwany podniósł także, że sytuacja matki małoletniego jest bardzo dobra, a oba sama nie chce podjąć pracy w większym wymiarze. Pozwany zakwestionował także ustalenie daty początkowej płatności alimentów na dzień złożenia pozwu; w jego ocenie od tej daty do daty wydania wyroku potrzeby małoletniego były na bieżąco zaspokajane.

W odpowiedzi na apelację A. S. (1) wniosła o jej oddalenie w całości, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, a także pominięcie nowych wniosków dowodowych i twierdzeń pozwanego zgłoszonych w apelacji, gdyż mógł je złożyć na wcześniejszym etapie postępowania i nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

W uzasadnieniu podkreśliła m.in., że pozwany przez kilka lat nie partycypował w kosztach utrzymania dziecka, a mimo to założył nową rodzinę, łoży na utrzymanie nowego dziecka, zaciągnął kredyt i tym samym faworyzuje swoje nowe dziecko względem powoda. Matka małoletniego zakwestionowała także złożone już w czasie postępowania apelacyjnego przez pozwanego dowody. Podniosła, że matka pozwanego może liczyć na opiekę także swoich innych dzieci. Wskazała także, że koszty utrzymania w S. są dużo wyższe niż w Polsce, a ona sama nie może pracować w

większym wymiarze czasu pracy z uwagi na wypłacany na rzecz małoletniego zasiłek, bez którego nie byłyby w stanie zaspokajać potrzeb rodziny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie i na podstawie poczynionych ustaleń wyciągnął wnioski, które to Sąd Okręgowy podziela w pełni. W ocenie tut. Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy, nie wskazuje na konieczność uwzględnienia apelacji i zmiany zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do zarzutów apelacji powodów wskazać należy, że Sąd Rejonowy w Olsztynie rozstrzygając o obowiązku alimentacyjnym uwzględnił wszystkie przesłanki decydujące o zakresie obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec małoletniego dziecka. Nie dopuścił się przy orzekaniu błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Rejonowy uwzględnił fakt, że pozwany ma drugie dziecko na utrzymaniu, ale uwzględnił także wysokość otrzymywanych przez pozwanego stałych dochodów. Podkreślić należy, że pozwany utrzymuje dodatkowo nagrody z okazji (...) i tzw. 13 pensje, co daje mu rocznie dodatkowy dochód w wysokości 7000 zł. Sąd Rejonowy słusznie podkreślił, że pozwany nie czyni żadnych starań osobistych o utrzymanie i wychowanie powoda, stąd też okoliczność ta musi zostać wzięta pod uwagę przy wymiarze świadczenia alimentacyjnego. Fakt, że pozwany poniósł koszt wizyty lekarskiej i badań USG w łącznej kwocie 290 zł (już po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji) nie może, zdaniem Sądu Okręgowego spowodować obniżenia świadczenia alimentacyjnego. Przedłożone dokumenty nie wskazują na inne niż ustalone w toku postępowania możliwości zarobkowe pozwanego. Okoliczność, że pozwany pomaga swojej matce także nie może zmienić oceny tych możliwości pozwanego. Obowiązek alimentacyjny rodzica wobec małoletniego dziecka ma charakter priorytetowy i skoro pozwany nie czyni jakichkolwiek osobistych starań o utrzymanie i wychowanie syna winien w pierwszej kolejności zabezpieczyć środki na alimenty dla syna. Nie można również zarzucić Sądowi Rejonowemu, że nie uwzględnił sytuacji matki powoda. Sąd przeanalizował dochody i wydatki, jakie osiąga A. S. (1) i słusznie podniósł okoliczność, że pierwotnie żądana przez nią kwota 1000 zł jest faktycznie zbyt wygórowana. Należy jednak podnieść, że koszty utrzymania w W.są wyższe niż w Polsce, co sprawia, że potrzeby małoletniego powoda w tym zakresie także są wyższe. Udział pozwanego w kosztach utrzymania dziecka nie może być jedynie symboliczny, musi mieć realny wymiar, aby te potrzeby dziecka zabezpieczyć. Niezasadne są zarzuty pozwanego, że matka małoletniego sztucznie zawyża koszty rzeczywistego utrzymania dziecka, że niepotrzebnie korzysta z samochodu, czy podejmuje pracę w mniejszym wymiarze. Podkreślić trzeba, że przez kilka lat tylko ona utrzymywała powoda, robi to nadal, osiąga własne dochody a jej sytuacja pozwala na utrzymanie samochodu. W końcu całkowicie chybione są argumenty pozwanego, że alimenty powinny być ustalone od daty wyroku, gdyż dotychczasowe potrzeby dziecka zostały zaspokojone. Ponownie należy przywołać treść art. 137 § 2 kro. Przepis ten dotyczy niezaspokojone potrzeby uprawnionego z okresu przed wniesieniem powództwa a nie dotyczą okresu, w którym toczyło się już postępowanie. W ocenie Sądu w dacie wniesienia pozwu roszczenie było uzasadnione, dlatego słusznie Sąd Rejonowy ustalił obowiązek alimentacyjny od tej daty.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia i wnioski dokonane przez Sąd Rejonowy, nie znajdując żadnych przekonujących argumentów do zmiany zaskarżonego orzeczenia, dlatego też na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację powodów (punkt I wyroku). Sąd pominął dowody dołączone do apelacji w postaci dokumentacji medycznej matki pozwanego i faktur za zakup dla niej lekarstw (k.259-262), gdyż nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia.

O kosztach procesu za instancje odwoławczą Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc, mając na uwadze wynik postępowania i przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2016 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm)- §1 pkt 3 i § 10 pkt 1.